

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы муниципаль бюджет
гомуми белем учреждениесе
“Котлы-Бүкәш урта гомуми белем мәктәбе”

Туган телне саклау- безнең бурчыч

Проектның авторы:

11 нче сыйныф укучысы

Дмитриева Анастасия

Житәкчесе: Гайсина Г.Г.

2026 нчы ел

Проектның максаты

Яшь буын арасында татар телен өйрәнүгә һәм куллануга кызыксыну булдыру

Проект эшемә түбәндәге бурычлар куйдым

- Татар теленең ижтимагый тормышта кулланылышын арттыру, аның буыннан-буынга күчеп, киләчәктә саклануын тәэмин итү
- Телне өйрәнү өчен төрле кушымталар булдыру һәм алардан файдалану кирәклеге асызыклар.
- Мәдәни мирасны саклау

Эшемнең актуальлеге

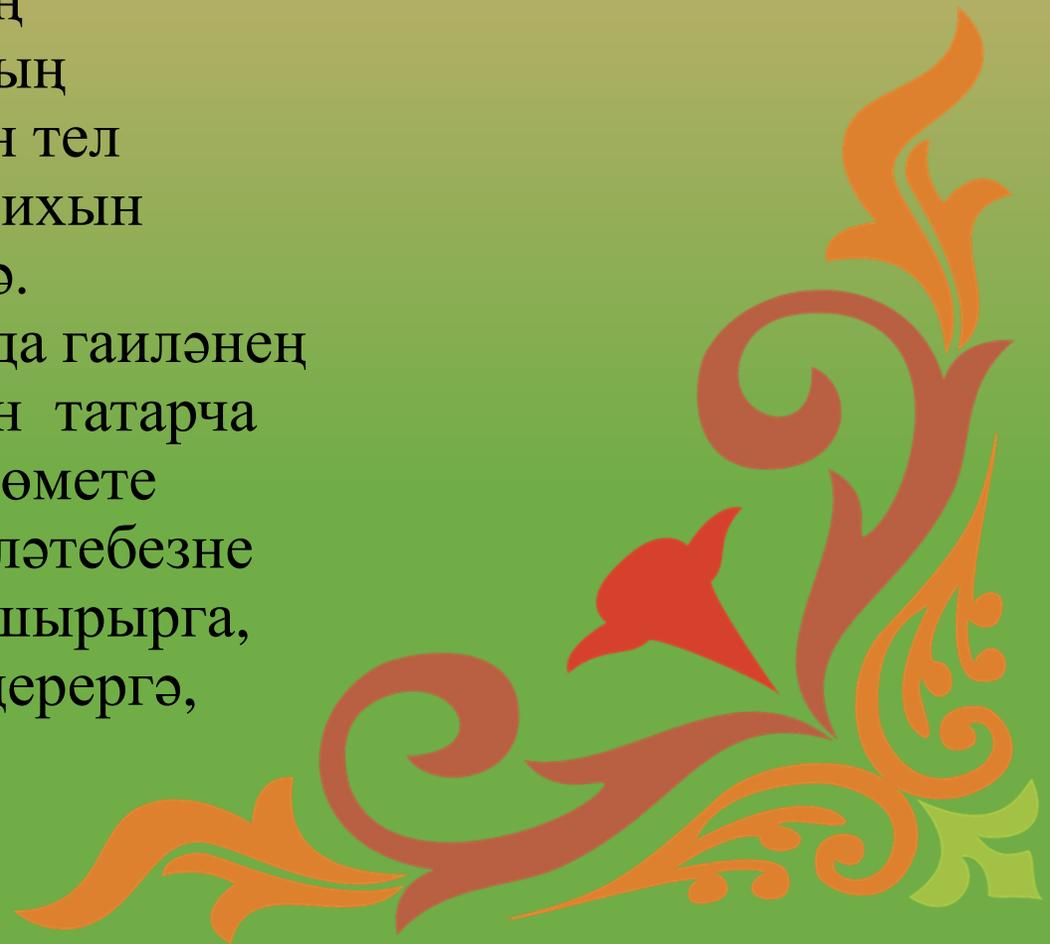
Безнең телебез тарихыбыз шикелле бөек, олы язмышлы. Үз телен белгән кеше генә аның моңын, аһәңен аңлай, тоемлай. Ләкин көндәлек тормышта телебезнең куллану даирәсе кимегәннән - кими бара, татар сүзләрен рус телендә сүзләр белән алыштырып куллану нәтижәсендә телебез ярлылана бара. Татар гаиләләрендә тәрбияләнүче балалар да үз теләрендә сөйләшми. Бу хәтта авыл жирендә яшәүче гаиләләрдә дә күзәтелә. Мәктәпләрдә татар теле дәресләре кими. Алга таба безне нәрсә көтә? Билгеле, телебезгә игътибарсыз, ваемсыз караш күңелне рәнжетә.

Телебезне өйрәнми башлаган көннән
башлап без бетә башлаячакбыз

Садри Максуди

Дөньяда бик күп телләр бар, ләкин һәр кеше өчен иң матур һәм иң яраткан тел – ул аның *туган теле*. Туган тел аша без дөнья белән танышабыз. Ул – белемнең һәм акылның саклаучысы. Туган-үскән илнең якынлыгын, Ватанның газизлеген тоярга да безгә туган тел ярдәм итә. Туган тел хезмәт белән бергә кешене үстерә, аңа Ватанның тарихын белергә, милли сэнгатен аңларга, яратырга ярдәм итә.

Минемчә, ана телен өйрәнү һәм аны саклап калуда гаиләнең роле зур. Татар гаиләсендә һәр әти-әни баласы белән татарча сөйләшергә тиеш. Бүгенге көндә татар милләтенең өмете безгә - киләчәк буынга төбәлгән дип саныйм. Милләтебезне саклау өчен безгә телебезне киләчәк буыннарга тапшырырга, туачак балаларыбызга горейф – гадәтләребезне сөндерергә, туган телебезне якларга кирәк.

Үз йөзен югалтырга теләмәгән татар кешесе хәзерге заманда туган телен дә, рус телен дә, кирәксә инглиз, француз телләрен дә белергә тиеш. Мин бүген дөньякүләм интернет челтәренә, шуның аша аралашуга зур өметләр баглыйм. Цифрлаштыру шартларында татар теленә кызыксыну уяту чараларының берсе – белем бирү процессына мәгълүмати технологияләр кертү.

Республиканың дәүләт программалары кысаларында татар телендә интерактив проектлар, мобиль кушымталар һәм компьютер программалары булдырылган. Бары тик аларны кулланарга гына кирәк.

Ата-аналар һәм бигрәк тә балалар өчен файдалы интернет-ярдәмлекләр

- www.ganiev.org
- www.бала.рф
- www.tatarschool.ru
- www.tatarhistory.ru
- www.balasuzlek.ru
- www.tatargalyame.kpfu.ru һ.б.

ТАВЫШЛАНДЫРЫЛГАН РУСЧА-ТАТАРЧА
СҮЗЛЕГЕ

Введите русское слово для перевода на татарский язык

ТӘРҖЕМӘ ИТЭРГЭ

**ФУАТ ӘШРАФ УЛЫ ГАНИЕВ —
ТАТАР ТЕЛЕ СҮЗЛЕКЛӘРЕН ТӨЗҮ
ТЕОРИЯСЕНДӘ ҺӘМ
ПРАКТИКАСЫНДА ӘЙДӘП БАРУЧЫ!**

СЛОВАРЬ ОБ АВТОРЕ О ПРОЕКТЕ

Интерактивная мультимедийная библиотека

МУЛЬТФИЛЬМЫ
На татарском языке

БИБЛИОТЕКА
На татарском и
русском языках

Адабият Новосты О проекте Видеоролики Статусы Контакты Магазин

ТАССР 100

Участник в создании
Мультифильма

Рисуй, сочини, выигрывай!

ДНЕВНИК
МАРШАЛ

КӨНДӨЛӘГЕ

электронные ресурсы

Мультифильм «Кто самый сильный?»

2 апреля Стелу Наследия покажут в Национальном музее РТ

татар галерея

Баш бит Каталог Яңы Проект турында

Рәхим итегез!

«Татар галерея» татар мәдәти ресурслары порталы. Татария үзгәртү системасы, Белем һәм сәламәт булу, татар теле һәм әдәбияты, татар мәдәнияте турында материаллар һәм ресурслар.

Каталогны ачыгыз

TATARSCHOOL.RU

Мультимедийные приложения Пособия Учебники Татар Теле Контакты

Образовательный ресурс TATARSCHOOL.RU

Мультимедийные приложения к учебникам татарского языка, разработанные по заказу Министерства образования и науки Республики Татарстан

Безнең 100 йортыбызга

Материаллар Уеннар Китеп Проект турында

**«Минем Татарстаным»
мобиль кушымтасы**

Android һәм iOS операцион системалары өчен жайлаштырылган мобиль кушымта. Уеннар, жырлар, өстәмә мәгълүмат тупланган.

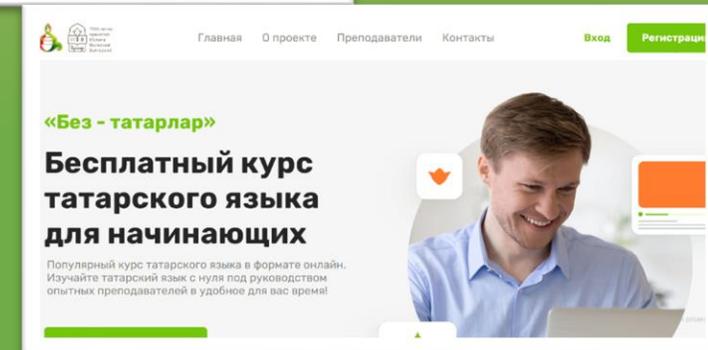
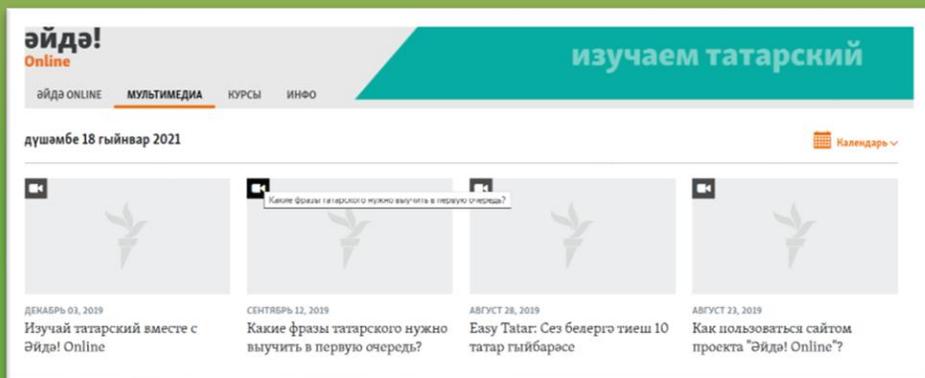
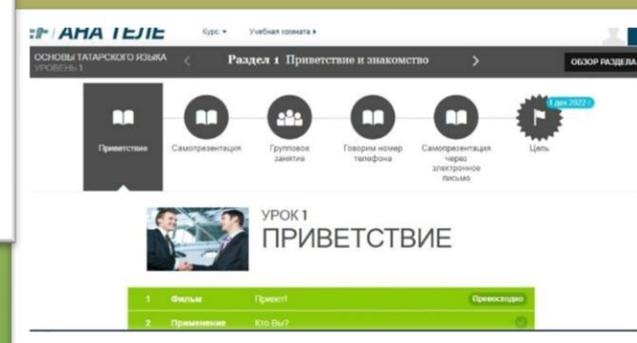
Жантөлке

Бу ресурслардан файдалану уку процессын мавыктыргыч уенга әверелдерә.

Татар телен өйрәнү буенча онлайн-дәресләр, платформалар

- anatele.ef.com
- beztatarlar.ru
- selam.tatar
- Әйдә Online һ.б

Инновацион проектлар

«ТАМЫР/ТАМЫРЛАР» —
ВИРТУАЛЬНЫЙ ПУТЕВОДИТЕЛЬ ПО
ТАТАРСКОМУ ЯЗЫКУ

ИНТЕРАКТИВНЫЕ ПЛАКАТЫ

Активация Windows
Чтобы активировать Windows, перейдите в раздел
"Параметры"

Элбәттә | Тарих | Тел | Әдәбият | Фольклор | Сәнгать | Җәмгыять

1 ПРОЕКТ ТУРНИДА | ЛЕКТОРЛАР

Сүз, предмет һәм төшенчә
Татар телендә сүз, предмет һәм төшенчә арасындагы мөнәсәбәтләр.
ЭЛЬВИРА ДЕНМӨХӘММӘТОВА

Омонимнар
Татар телендә омонимнар турында кыскача мәгълүмат.
ЭЛЬВИРА ДЕНМӨХӘММӘТОВА

Тапшырылган хатлар
Кулъязмаларның бер жанры буларак — хатлар. Аларның үзенчәлекләре.
АЛАРИД КОСТАНОВ

Активация Windows
Чтобы активировать Windows, перейдите в раздел
"Параметры"

«Тамыр/Тамырлар» - проекты үзәндә алдынгы методикаларны һәм интерактив технологияләрне берләштергән уникаль уку юлын тәшкит итә.

«Әлбәттә» проектында хәзерге көн күренекле татар галимнәренең татар халкы тарихы, тел белеме, әдәбияты, сәнгате һәм фольклорына кагылышлы кыска видеолекцияләре тәкъдим ителә.

420138, Жигуи проспекты, 186, 214 иче офис | nurbayplay@gmail.com | +7 905 31-88-279

Кушымта | Мөмкинлекләр | Үзәнчәлеге | Өскә | Сорау бирү

Электрон белем бирү чыганагы
Дәрестән тыш чараларда куллану өчен

Татар телен уен аша өйрәнәбез

Тел өйрәнү файдалы шөгыль! Хәрефләргән төрле сүзләр җый һәм сөйләмәңне баем!

Уенны сайтта жиберү | Кулланучы кулланмасы

Активация Windows
Чтобы активировать Windows, перейдите в раздел
"Параметры"

Дәрестән тыш чараларда куллану өчен электрон белем бирү чыганагы

Республика халыклары телләрен саклауга һәм үстерүгә татар һәм рус телләре буенча үткәрелә торган халыкара олимпиадалар, «Илһам» язучылар конкурсы, мәктәп театрлары фестивале, якшәмбе мәктәпләре слеты, фәнни-гамәли конференцияләр һәм олимпиадалар, төбәкара профильле тел лагерьлары һәм башка чаралар зур йогынты ясый дип саныйм. Һәм үзем дә әлеге чараларда бик теләп катнашам.

Татарча
диктант
ЯЗ.

Т. Миннуллин исемендәге
фәнни-гамәли конференция

Халыкара туган тел көне

Якташ язучылар белән очрашу

Проект эшемне Ф.Сафинның шигырь юллары белән
тәмамлыйсым килә:

Туган телем – Татар теле!

Һәрбер татарга дәшәм:

Мин сөйләшсәм, син сөйләшсән,

Без сөйләшсәк –

Туган тел мәңге яшәр!

Димәк, туган телне кадерләп саклау, үстерү, аның
сафлыгы, матурлыгы өчен көрәшү – безнең изге
бурычыбыз.

